

Overweging 15 mei 2022

De eerste keer dat u verliefd werd. U weet het misschien vast nog wel. Vlinders in de buik. Een ervaring om uw leven lang niet te vergeten. Maar over die liefde en verliefdheid gaat het vanochtend niet. De evangelielezing zojuist gaat wel overduidelijk over liefde, maar dan een hele andere vorm van liefde. Liefde in de vorm van een opdracht, een “gebod” staat er zelfs.

Als we het woord gebod horen, denken we allereerst aan de tien geboden. De tien woorden die Mozes van God heeft ontvangen en doorgegeven. Nu wordt er door Jezus een gebod aan toegevoegd. Jezus vraagt zijn leerlingen elkaar lief te hebben zoals Hij hun heeft liefgehad. Dat is nogal wat. Wat is dat dan, elkaar zó liefhebben? Het gaat hier niet om een liefdesrelatie die begint met vlinders in de buik. Dat zou ook moeilijk gaan. Vlinders in de buik, verliefd worden, dat is geen opdracht. Dat overkomt je. Een liefdesrelatie in stand houden, vele jaren, of tientallen jaren, dat is iets anders, dat is misschien wel een opdracht. Een langdurige liefdesrelatie gaat niet altijd vanzelf.

In de woorden van Jezus klinkt allereerst de liefde door die we eerder van Mozes gehoord hebben: naastenliefde: “Heb je naaste liefde als jezelf.” Maar er is meer dan dat.

Om de liefde van Jezus voor zijn leerlingen te leren kennen, gaan we terug naar het laatste avondmaal want dat is waar Jezus de woorden van vanochtend uitsprak. Jezus is bezig afscheid te nemen van zijn leerlingen. In de gesprekken die hij dan voert met zijn leerlingen probeert hij ze hoop te geven en kracht om door te gaan als Hij er straks niet meer is. Die hoop en kracht kunnen de leerlingen putten uit de verrijzenis van Jezus én de Heilige Geest die de leerlingen daarna zullen ontvangen. Als we in Johannes door zouden lezen na de lezing van vandaag licht Jezus al een tip van de sluier op:

“De Heilige Geest die de Vader jullie namens mij zal zenden zal jullie alles duidelijk maken en in herinnering brengen wat ik tegen jullie gezegd heb”.

Jezus probeert de leerlingen de deur naar het geloof te laten vinden. Maar die deur zullen zij zelf door moeten gaan.

Precies dit is wat Paulus en Barnabas uitdragen tijdens hun missiewerk waar we van horen tijdens de lezing uit Handelingen. Paulus en Barnabas zijn ver van huis geweest. Zij zijn heel het tegenwoordige Turkije doorgetrokken, en hebben voor veel mensen de deur naar het geloof, het christelijke geloof, geopend. Jezus als de weg ten leven, ongeacht wie je bent of waar je bent geboren. Zij dragen uit dat Jezus letterlijk voor iedereen bereikbaar is.

Het levensverhaal van Titus Brandsma sluit heel goed aan op deze zondag. Al ver voor de Tweede Wereldoorlog heeft hij zijn roeping in het geloof gevonden. In de jaren dertig was Titus Brandsma ook een actief pleitbezorger om de Nederlandse maatschappij te beschermen tegen de gevaren van de Duitse heerschappij. Ook tijdens de Duitse bezetting was zijn geloof het kompas bij alles wat hij deed. Tijdens zijn gevangenschap was hij een steunpilaar voor zijn medegevangenen ook in spiritueel opzicht. Ondanks zijn voorland en alle ontberingen tijdens de gevangenschap vond hij toen alleen maar meer verdieping in het geloof. Liefde stond voor Titus Brandsma voorop onder alle omstandigheden. Volgens de overlevering was hij zelfs *niet* haatdragend naar zijn beulen. Integendeel, hij nam de beulen op in zijn gebed en bad ook voor hún heil. In de wijze waarop Titus Brandsma zijn onvermijdelijke lot droeg, kunnen we vandaag de dag nog de woorden van Jezus ten tijde van de kruisiging horen doorklinken: “Vader vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.”

We hadden het over liefde en nu komen we uit bij vergeving. Hoe verhouden liefde en vergeving zich tot elkaar? Is vergeving niet de grootste daad van liefde die iemand een ander kan geven? Soms horen we wel eens het verhaal van iemand die op zijn of haar sterfbed een ander heeft vergeven. En misschien weet u het wel uit eigen ervaring: hoe verlossend en bevrijdend kan het zijn als u iemand iets heeft vergeven, óf dat ú is iets vergeven, iets wat tussen u en een dierbare instond? De keerzijde is hoe zwaar het kan drukken als het met een ander, een naaste, niet meer tot een moment van vergeving komt. Heeft U zich wel eens gerealiseerd dat het nooit té laat is om iemand te vergeven? Ook postuum kunt U iemand nog vergeven, bij voorbeeld in gebed. Maar het proces om te vergeven is vaak lang en pijnlijk.

Liefde en vergeving helpen ons om ons leven te hervinden als een dierbare is overleden. Vergeving is een vorm van onvoorwaardelijke liefde: Als een liefde van een vader of een moeder voor een kind. Hoe krachtig is het als we die liefde – die onvoorwaardelijke liefde – ook kunnen geven aan anderen dan een eigen kind? Aan álle mensen om ons heen? Aan iemand die in de put zit? Aan vluchtelingen die – al dan niet tijdelijk – een veilige haven zoeken in Bennekom of omgeving?

Mogen wij erop vertrouwen dat wij straks met Pinksteren opnieuw mogen delen in het ontvangen van de Heilige Geest: De Heilige Geest die de liefde van Jezus Christus door ons heen laat stromen en ons kracht en energie geeft om die liefde te delen met de mensen om ons heen.

Amen.